

Wel gaven Duitsland en Japan zich moeite om elkaar overzee (vliegverbindingen werden niet onderhouden¹) belangrijke goederen toe te zenden.

Zowel in de winter van '41-'42 als in die van '42-'43 trachtten vrachtschepen een zeker handelsverkeer tussen Japan en Duitsland te onderhouden. Japan stond voor dat verkeer geen enkel schip af – het waren steeds Duitse schepen die, van door de Duitsers bezette Westfranse havens uit, de lange en gevaarlijke tocht moesten ondernemen. In de winter van '41-'42 wisten van de 15 schepen die Japanse havens verlieten, 11 Europa te bereiken en de 5 die het omgekeerde traject aflegden, kwamen alle behouden aan – hun lading bestond in hoofdzaak uit chroomerts en vetten. In de winter van '42-'43 evenwel arriveerden van de 13 schepen die Japan hadden verlaten, hoofdzakelijk met rubber en tin aan boord, slechts 4 in Europa en van de 13 die Europa hadden verlaten, slechts 8 in Japan. Notabene: die 8 voeren voor twee-derde van hun laadruimte in ballast omdat men het er in Berlijn vóór hun vertrek nog steeds niet over eens was geworden wat aan Japan zou worden geleverd.

Nadat in de winter van '43-'44 nog 5 vrachtschepen met rubber naar Europa waren gezonden van welke slechts 1 aankwam, werden de pogingen om de blokkade met vrachtschepen te doorbreken opgegeven, wèl werden daartoe nog *U-Boote* ingezet. Met de eerste van die *U-Boote* was dat trouwens al in '42 en '43 het geval geweest. In totaal waren er 56 *U-Boote* die van '42 tot begin '45 met een lading goederen uit Europa naar Japan of uit Japan naar Europa voeren.² Van die 56 waren er maar 23 die het land van bestemming konden bereiken, samen met een lading, kleiner dan door één vrachtschip had kunnen worden vervoerd. *U-Boote* met kwalitatief belangrijke ladingen werden tot zinken gebracht waar-

teruggekeerd, nog elf *U-Boote* aanwezig. Drie daarvan bereikten Duitsland, vier werden onderweg tot zinken gebracht en vier die om diverse redenen de verre tocht niet konden ondernemen, werden aan Japan afgestaan.

¹ Duitsland bezat overigens wel toestellen die de verre afstand konden overbruggen (in november '38 was een grote *Focke-Wulf* non-stop van Berlijn naar Tokio gevlogen), Italië ook; in juli '42 slaagde één Italiaans toestel er in, van Rhodos te vliegen naar een Japans vliegveld, ca. 700 km ten westen van Peking. Dit was de enige vlucht die tussen het Duits-Italiaanse en het Japanse machtsgebied plaatsvond. ² Bovendien kwam in maart '44 één grote Japanse onderzeeboot in Bordeaux aan; hij had een lading rubber aan boord en voorts twee ton kinine (uit Nederlands-Indië) en twee ton opium. In '42 en '43 traden ook enkele Italiaanse onderzeeboten als blokkadebrekers op.